

CZU 792.071. 2(478)''19''(092)

„O FĂCLIE NESTINSĂ A TEATRULUI” – DOMNICA DARIENCO

DOMNICA DARIENCO SHINES LIKE AN UNFINISHED LIGHT
ON THE STAGE OF THE MOLDOVAN THEATER

Angela HĂBĂȘESCU

Abstract: *The article describes the anniversary exhibition dedicated to the theater and film actress Domnica Darienco. The exhibition was inaugurated in the Reading Room, „Psychopedagogical, real, natural sciences. Arts „of the USARB Scientific Library.*

Keywords: *theater and film actors, Moldovan actress, anniversary exhibition, SLUSARB collection*

„Domnica Darienco nu juca rolul, ea pătrundea în natura chipului personajului redat... Căuta „rădăcinile”, pentru ca mai târziu să înflorească, iar rodul acestei căutări erau chipurile perfecte, care cucereau inimile spectatorilor. Spectatorii nu analizau, nu discutau, ci, vrăjiți de măiestria artistei, veneau iarăși și iarăși doar pentru a o vedea pe scenă pe Domnica Darienco. Domnica este o artistă din naștere ... care și-a pus drept scop redarea unor chipuri care să zguduie sufletele oamenilor.”

Victor Gherlac

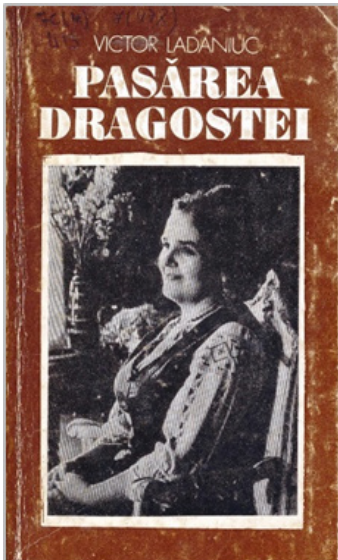
În luna ianuarie 2019, în sala de lectură „Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte” a Bibliotecii Științifice USARB a fost vernisată o expoziție de carte, consacrată mării actrițe de teatru și film Domnica Darienco, artistă a poporului, cavaler al Ordinului Republicii, ex-președintă a Ligii Veteranilor Scenei din Moldova.

Domnica Darienco s-a născut la 15 ianuarie 1919, în satul Valea Hoțului din raionul Ananiev, regiunea Odessa. A urmat studii de actorie la Școala teatrală din Odessa (1933-1937). A fost căsătorită, dar soțul ei a murit pe front, pe când fiul lor avea un an și jumătate. După absolvirea Școlii de teatru în anul 1937, a fost angajată ca actriță la Teatrul dramatic „A. S. Pușkin” (astăzi Teatrul Național „Mihai Eminescu”), aflat inițial la Tiraspol și din 1944 la Chișinău. Ea a debutat pe scenă cu rolul Krucinina din spectacolul *Vinovați fără vină* de A.Ostrovski, din dramaturgia clasică rusă.

A interpretat peste 100 roluri, în special de eroine puternice din dramaturgia

națională și universală - Aftenia din *Soacra cu trei nurori* de Ion Creangă, Corina din *Ovidiu* de Vasile Alecsandri, Vasilisa din *Azilul de noapte* de Maxim Gorki ș.a. Biografia de creație a Domnicăi Darienco e un mozaic multicolor și multivaloric de roluri. Ea a evoluat în piese semnate de Shakespeare și Gogol, Șevcenco și Alecsandri, Creangă și Franco, Ostrovski și Gorki, Simonov și Garsia Lorca, Pogodin și Deleanu, Galin și Matcovschi, întruchipând personaje tragice și comice, lirice și eroice, vădind un larg diapazon al măiestriei interpretative. „*Eroinele actriței au oglindit nu numai frământările lor sufletești, nu numai lumea de unde veneau, nu numai talentul generos al celor mai mari dramaturgi care le-au personificat, ci și strădaniile lor proprii și aspirațiile spre mai bine*”. [1]

Gornstavea în spectacolul «Liubov Iarovaia» de C. Treniev.

Nătălăța în spectacolul «Pomul viergii» de D. Matcovschi.

„Cine ar fi zis atunci... că făptura cea, delicată și suavă domniță, cu ochi migdalați și noaptea în plete, desprinsă din frescele bizantine, coborâtă aieva din basmele cu „O mie și una de nopți”, va izbuti o carieră scenică atât de spectaculoasă și de hotărâtoare pentru destinele multor eroine, care au trăit și continuă să trăiască pe prima scenă a republicii, atrăgând în sala de spectacole mii de spectatori, adăpând la izvoarele adevărului și sublimului rânduri de generații”, menționează Chiril Știrbu, artist al poporului, în lucrarea jurnalistului V. Ladaniuc „Pasărea dragostei”. [2, p.7] Volumul dezvăluie calea de creație a actriței care și-a consacrat întreaga viață teatrului. Autorul scrie: „Chipurile conturate de Domnica Darienco se evidențiază prin precizia desenului caracterologic, profunzimea și puterea trăirilor sufletești,

vigoare și temperament artistic". [2, p. 3]

Cu 14 ani mai târziu apare o altă carte, semnată de Victor Ladaniuc „Vă scriu cu drag... : Răvașe de dragoste” (Chișinău, 2004), în care autorul inserează un șir de răvașe celor pe care îi iubește foarte mult, celor pe care i-a întâlnit cândva și i-a pierdut, celor cu care se întâlnește în

continuare. În paginile consacrate actriței Domnica Darienco „Zboară, zboară pasărea dragostei”, citim „...În ce vă privește pe dumneavoastră, sunteți o mare personalitate a teatrului nostru național, o adevărată legendă a lui, v-ați impus cu forță deosebită atenției contemporanilor și v-ați lăsat un nume strălucitor posterității, care ați dominat cu autoritate scena teatrală și culturală decenii la rând, istoriografia lor stăruind, pe bună dreptate, asupra creației dumneavoastră...Dumneavoastră ați fost nu pur și simplu o actriță a Teatrului Național, dumneavoastră ați fost un Simbol”. [3, p. 146]

Domnica Darienco a debutat în cinematografie în anul 1955 în filmul *Andrieș*, realizat la studioul „A. Dovjenko” din Kiev. O succintă informație despre viața și activitatea cinematografică a actriței găsim în setul de fotografii „Actorii filmului moldovenesc = Актеры молдавского кино” (Chișinău, 1979). În fotografie apar cadrele din cele mai cunoscute filme: „La marginea orașului” (Maria Fiodorovna, 1959), „Ultimul haiduc” (mătușa Domnica, 1972), „Agentul serviciului secret” (Potaru, 1978) și „Armagedon” (Domnica, 1962).

Calea parcursă de actriță în cinematografia moldovenească este larg caracterizată de Victor Andon în lucrarea „Актеры молдавского кино” (Chișinău, 1974).

Numele Domnicăi Darienco apare în mai multe enciclopedii, în care sunt selectate informații despre personalitățile marcante din Republica Moldova și România: „Enciclopedia identității românești. Personalități” (București, 2011), semnată de Ecaterina Țarălungă, „Cartea de aur a Basarabiei și a Republicii Moldova” (Chișinău, 2016), autor Denis Roșca și a.

A primit titlurile de Artistă a poporului din RSSM (1957) și Artistă a poporului din URSS (1974), precum și Ordinul Republicii. În perioada 1992-2004, Domnica Darienco a îndeplinit funcția de președinte al Ligii Veteranilor Scenei din Republica Moldova, având grijă de colegii săi, artiștii.

De-a lungul carierei sale, Domnica Darienco a impresionat publicul de la noi, dar și de peste hotare, cu sutele de roluri din dramaturgia națională și cea universală, pe care le-a jucat.

Actori de la diferite teatre au venit să-și i-a rămas bun de la dascălul, de la care au avut atâtea de învățat. Domnica Darienco s-a retras din scenă la 70 de ani, în 1989, dar niciodată nu a părăsit lumea teatrului. Scenele în care ea s-a produs, rămân un exemplu pentru generațiile viitoare. Actrița s-a stins din viață la 6 noiembrie 2010 și a fost înmormântată la cimitirul Central de pe strada Armenească, alături de soțul său.

Referințe bibliografice:

1. LADANIUC, Victor. Avere de înțelepciune: Domnica Darienco la 75 de ani. In: *Moldova Suverană*. 1994, 22 ian., p. 3
2. LADANIUC, Victor. *Pasărea dragostei*. Chișinău : Hiperion, 1990. 148 p. ISBN 5-368-00946-1
3. LADANIUC, Victor. Zboară. Zboară pasărea dragostei (Dnei Domnica Darienco). In: *Vă scriu cu drag... : Răvașe de dragoste*. Chișinău : Draghiștea, 2004, pp. 140-155. ISBN 9975-9700-7-9
4. *Actorii filmului moldovenesc = Актеры молдавского кино*. Chișinău : Timpul, 1979
5. ROȘCA, Denis. Darienco Domnica. In: *Cartea de aur a Basarabiei și a Republicii Moldova*. Chișinău : Pontos, 2016, p. 184. ISBN 978-9975-51-712-6
6. ȚĂRĂLUNGĂ, Ecaterina. Darienco Domnica. In: *Enciclopedia identității românești. Personalități*. București : Litera Internațional, 2011, p. 244. ISBN 978-606-600-246-2
7. АНДОН, Виктор. Домника Дариенко. В: *Актеры молдавского кино*. Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1974, pp. 52-61